

Volwassenenonderwijs

Onderwijssecretariaat van de
Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap v.z.w.

Leerplan Lineaire opleiding

Vak   ***AV Turks***
Niveau   ***Praktische kennis***
Onderwijsvorm   ***RG 2*** (voorheen PK)

Bestelnummer: **0/3/2001/51**

VOLWASSENENONDERWIJS

AV TURKS

PRAKTISCHE KENNIS

1 TEN GELEIDE

Dit leerplan sluit aan op het leerplan *Turks, Elementaire Kennis* en is bestemd voor het geheel van het niveau Praktische Kennis, ongeacht in hoeveel leerjaren de school PK aanbiedt. Bij de redactie werd rekening gehouden met de notioneel-functionele inventaris en benadering vooropgesteld door de Raad van Europa. De 'notions' (onderwerpen, thema's) waarop de cursist een beroep zal moeten doen, bepalen mee de keuze van de 'functions' (spreekbedoelingen). Dit stemt het MVT-onderwijs af op de reële noden van de cursisten. Daarom wordt een communicatieve functionele benadering vooropgesteld.

2 BEGINSITUATIE

De cursisten die Praktische kennis willen volgen vertrekken van de geïntegreerde leerinhouden van Elementaire kennis. Zij hebben de leerplandoelstellingen van EK bereikt.

Wettelijke toelatingsvoorwaarden

1ste jaar

- a) Met vrucht de afdeling elementaire kennis doorlopen hebben;
- b) of aan de hand van een document of bekwaamheidsgetuigschrift het bewijs leveren dat de taal met goed gevolg aangeleerd werd op het niveau elementaire kennis (LSTS of LSTL);
- c) geslaagd zijn voor het toelatingsexamen

2de jaar

- a) Het eerste jaar met vrucht beëindigd hebben;
- b) of aan de hand van een document of bekwaamheidsgetuigschrift het bewijs leveren dat de taal met goed gevolg aangeleerd werd op het niveau van het voorgaande jaar;
- c) of geslaagd zijn voor het toelatingsexamen.

eventueel 3de jaar

- a) Het tweede jaar met vrucht beëindigd hebben;
- b) of aan de hand van een document of bekwaamheidsgetuigschrift het bewijs leveren dat de taal met goed gevolg aangeleerd werd op het niveau van het voorgaande jaar;
- c) of geslaagd zijn voor het toelatingsexamen.

eventueel niveau "specialisatiejaar"

- a) De afdeling praktische kennis met vrucht beëindigd hebben;
- b) aan de hand van een document of bekwaamheidsgetuigschrift het bewijs leveren dat de taal met goed gevolg aangeleerd werd op het niveau van het voorgaande jaar (HSTS of leergang):
- c) of geslaagd zijn voor het toelatingsexamen.

3 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

Als algemene doelstelling van het vreemdetalenonderwijs stelt men **de mogelijkheid tot communicatie in reële leefsituaties**, met dien verstande dat communicatie niet uitsluitend mondeling is en interactief moet zijn. Daarbij is het beheersen van structuren slechts een deelaspect.

Andere facetten vervolledigen het **communicatievermogen** :

- 1 **linguïstische vaardigheden** : het formuleren van grammaticaal correcte zinnen met woorden in hun courante betekenis.
- 2 **socio-linguïstische vaardigheden** : het gebruik en het interpreteren van deze zinnen in een context. De cursist moet weten hoe omgeving, relatie tussen "sprekers" en communicatie-intentie de keuze van taalelementen beïnvloeden.
- 3 **discursieve vaardigheden** : het ontwikkelen van strategieën om teksten te maken en te interpreteren.
- 4 **strategische vaardigheden** : hebben als doel een onvolledige kennis van de taal (of iedere onderbreking in de communicatie) te compenseren (b.v. een vertalend woordenboek kunnen gebruiken).
- 5 **socio-culturele vaardigheden** : vertrouwdheid met de socio-culturele context van de landen en de doeltaal.
- 6 **sociale vaardigheden** : de wil en de motivatie om met anderen contact te nemen. Dit veronderstelt : zelfvertrouwen en inlevingsvermogen.
- 7 **een optimale ontwikkeling van de autonomie** en de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin. Dit impliceert leren leren en voorbereiding op zelfstudie.

De vaardigheden en attitudes die de cursisten verwerven, sluiten aan bij wat werknemers verwachten.

Deze vaardigheden worden zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden, zodat de cursisten ze niet ervaren als losse fragmenten van hun leerproces, maar de gewoonte hebben permanent in de doeltaal te luisteren, te lezen, te schrijven en te spreken en voorbereid worden om van de ene vaardigheid op de andere over te schakelen.

Verder zal een goede kennis van het Turks bijdragen tot de algemene persoonlijkheidsvorming van de cursisten. Door het veelvuldig contact met authentieke documenten en alles wat tot de waaier "cultuur" behoort, zal hun inlevingsvermogen in de andere cultuur verhogen en daardoor ook hun verdraagzaamheid. Hun ruimdenkendheid als engagement zal het multi-culturele Europa van morgen ten goede komen.

Op het einde van het niveau Praktische Kennis moeten de cursisten in staat zijn autonoom te functioneren in de vier vaardigheden. Zij moeten zich bovendien bewust zijn van hun beperkingen en -om hieraan het hoofd te bieden- een aantal strategische (compenserende) vaardigheden ontwikkeld hebben.

4 LEERPLANDOELSTELLINGEN

4.1 De vier vaardigheden

INLEIDING

De vier vaardigheden (kunnen luisteren, spreken, lezen, schrijven) worden hierna afzonderlijk behandeld.

Woordenschat- en grammaticadoelstellingen zijn hierin geïntegreerd.

In de klaspraktijk kan de leraar een bepaalde vaardigheid benadrukken, zonder uit het oog te verliezen dat de verschillende aspecten van de taal harmonisch in elkaar overvloeien, zoals in het reële taalgebruik.

LUISTEREN

- De bestudeerde woordenschat en structuren kunnen herkennen.
- Een beluisterde tekst globaal kunnen begrijpen.
- Specifieke informatie kunnen detecteren.
- Luisterstrategieën correct kunnen aanwenden.
- Een eenvoudige dialoog kunnen volgen over algemene onderwerpen in bestudeerde situaties.
- Een uiteenzetting, een dialoog, geluidsopnamen, mededelingen, opdrachten en gesprekken over een gekend onderwerp met bestudeerd taalmateriaal vlot en accuraat kunnen begrijpen.
- Geluidsopnamen, mededelingen, opdrachten en gesprekken met een aantal ongekende woorden voldoende vlot en globaal kunnen begrijpen.
- Een uiteenzetting, een opdracht of een dialoog in courant Turks over een algemeen onderwerp vlot en globaal kunnen begrijpen.

Attitude

voldoende communicatiebereidheid en zin voor accuraatheid opbrengen om naar een gesprekspartner te luisteren.

SPREKEN

- Over een bestudeerde (gelezen of beluisterde) tekst vrij vlot en accuraat vragen kunnen stellen en/of ze beantwoorden.
- De aangebrachte woordenschat en structuren actief kunnen gebruiken in aangepaste oefeningen en analoge taalsituaties.
- Vertrekkend van afbeeldingen en/of sleutelwoorden vlot en accuraat een mondelinge beschrijving kunnen geven.
- De inhoud van bestudeerde teksten (gelezen of beluisterde) voldoende vlot en accuraat weer kunnen geven.
- Een bestudeerde tekst kunnen samenvatten.
- Vrij vlot een eigen mening kunnen vertolken over de inhoud van bestudeerde teksten (gelezen of beluisterde).
- Zich voldoende vlot kunnen uitdrukken in de meest voorkomende communicatiesituaties, gebruik makend van het verworven taal materiaal.
- Complexer taal materiaal correct kunnen gebruiken.
- Compenserende strategieën kunnen toepassen.

Attitude

spreekdurf opbrengen

LEZEN

- In teksten de bestudeerde woordenschat en structuren kunnen herkennen en vlot en accuraat kunnen lezen.
- Een korte tekst met een beperkt aantal nieuwe taalfeiten globaal kunnen begrijpen.
- De technieken van skimming en scanning en voorspellend lezen kunnen toepassen om uit eenvoudige authentieke documenten de essentiële elementen te kunnen selecteren.
- Eventueel met behulp van een naslagwerk, selectief informatie kunnen inwinnen uit complexere authentieke documenten (verslagen en tijdschriften).

Attitude

initiatief opbrengen om authentieke documenten te raadplegen.

SCHRIJVEN

- Gesloten vragen over bestudeerde teksten correct en voldoende vlot kunnen beantwoorden.
- Open vragen over bestudeerde teksten voldoende vlot en correct kunnen beantwoorden.
- Het aangeleerde taalmateriaal (woordenschat, structuur, behandelde spraakkunstitems) correct en voldoende vlot kunnen gebruiken in aangepaste oefeningen en analoge taalsituaties.
- Een bestudeerde tekst kunnen navertellen.
- Een bestudeerde tekst kunnen samenvatten.
- Vertrekkend van afbeeldingen en/of sleutelwoorden, voldoende vlot een korte tekst neer kunnen schrijven over een vertrouwd en bestudeerd thema.
- Eenvoudige formulieren kunnen invullen.
- Voldoende vlot en correct een eenvoudige brief kunnen opstellen via behandeld taalmateriaal.

Attitude

zin voor taalcorrectheid en vormgeving opbrengen.

Opmerking

Om de cursisten maximaal bij hun leerproces te betrekken, is het aangeraden de voorgaande doelstellingen bij aanvang van de opleiding met de cursisten te bespreken.

Dit motiveert hen omdat zij inzicht krijgen in wat van hen verwacht wordt en omdat zij inzicht krijgen in hun eigen leerproces. Ook zal evaluatie (op voorwaarde dat ze peilt naar de hiervoor beschreven doelstellingen) duidelijker worden. De leerkracht kan bij deze gelegenheid de cursisten ook laten kennismaken met hun handboek, hun grammatica, ..., zodat ze deze bronnen later kunnen consulteren.

5.1 Algemeen

De taalhandelingen worden gerealiseerd binnen de voorgestelde thema's die betrekking hebben op dagelijkse situaties, via de vier vaardigheden.

De leerkracht selecteert de woordenschat i.f.v. de behoeften van de cursist, d.w.z. functionele basiswoordenschat en geen onnodige ballast.

Thema's, taalhandelingen en spraakkunst worden met aandacht opgebouwd om de cursist tot de nodige zelfstandigheid te brengen. Om de progressie te waarborgen en om overlappingsen in de verschillende leerjaren te vermijden wordt er overleg gepleegd tussen de collega's van de verschillende leerjaren. Dit overleg resulteert in een **schoolwerkplan** met duidelijke afspraken per leerjaar.

5.2 Woordenschat

Thema's

Personalia

- belangstelling, hobby's
- schoolverleden
- karakter, temperament
- uiterlijk voorkomen

Wonen

- type van huisvesting
- inrichting
- technische voorzieningen, comfort
- huur

Boodschappen, winkels, waren

- prijs, betalen, betalingsmodaliteiten
- kleding, mode
- huishoudelijke artikelen apotheek, geneesmiddelen

Leefmilieu

- voorstellen en beschrijven van eigen land, streek, stad, dorp
- planten en dieren
- klimaat en weer
- vervuiling en ecologisch bewustzijn

Reizen en verkeer

- alternatief reizen

Gezondheid

- lichamelijke toestand en behoeften
- ziekte, ongeval
- naar de dokter gaan
- sport, fitness, nieuwe trends

Werk en beroep

- carrière
- veranderende arbeidsomstandigheden

Persoonlijke betrekkingen, contact met anderen

- (familie) relaties, vrienden
- aanspreektitels
- correspondentie: eenvoudige brieven (b.v. reservaties)
- sport en hobby's

Actualiteit

- thema's aangeboden via AV-media (kranten, tijdschriften, radio en tv, ...)
- politiek en sociaal gebeuren in Turkije

Aspecten van Turkije

- info over alledaagse leven in Turkije : toerisme, gewoonten, feesten, geloof,
- bijgeloof, riten,
- cultuur, film
- info over voeding, koken
- Inleiding tot bekende auteurs

Taalhandelingen

De nadruk ligt op het **productief en creatief taalgebruik in passende situaties** en op het **ontwikkelen van de zelfstandigheid**.

- iemand beschrijven
- toestemming vragen
- zijn voorkeur uitdrukken en rechtvaardigen, uitdrukken of men iets al dan niet graag heeft
- iemand uitnodigen
- zegswijzen en spreekwoorden
- plannen en intenties bekend maken
- alternatieven voorstellen
- zeggen dat men iets niet weet of kent
- waarschijnlijkheid of twijfel uitdrukken
- iets over het verleden vertellen met onderscheid tussen verschillende verleden tijden
- een gemoedstoestand weergeven
- iets voorspellen
- teleurstelling uiten
- vergelijken
- iets gebieden of verbieden
- een gesprek beginnen en afsluiten
- afscheid nemen
- zich verontschuldigen
- iemand gelukwensen
- om hulp/raad vragen
- inlichtingen vragen/verschaffen
- discussies voeren over actuele onderwerpen
- een mening / overtuiging / oordeel meedelen
- kritiek uiten
- een voorstel formuleren
- iets benadrukken
- iets beschrijven
- een veronderstelling maken
- iets beleefd verzoeken
- iets wensen / toewensen
- een gevoel (bewondering, wensen) uitdrukken

5.3 Spraakkunst

1 Werkwoord

- 1 Werkwoord “zijn”
- 1.1 Overleverde tijd (rivayet zamani)
- 1.2 Voorwaardelijke wijs (dilek-şart kipi)
- 2 De gewone werkwoorden
- 2.1 Overleverde tijd (rivayet zamani)
- 2.2 Voorwaardelijke wijs (dilek-şart kipi)
- 2.3 Plusquamperfekt: de drie vormen
- 2.4 Noodzakelijkheidswijs
- 2.5 De overige vormen van “moeten”
- 3 Samengestelde werkwoordsvormen
- 4 Perifrasen
- 5 -dir achter een vervoegd werkwoord
- 6 Voorwaardelijke zinnen: concrete vs. afstandelijke voorwaarde/irrealis

2 Deelwoorden

- 2.1 Soorten deelwoorden
- 2.2 Onderwerpsdeelwoorden
- 2.2.1 Onvoltooid deelwoord
- 2.2.2 Voltooid deelwoord
- 2.2.3 Toekomend deelwoord
- 2.2.4 Deelwoord van voortdurende handeling
- 2.2.5 Aanvoegend deelwoord
- 2.3 Voorwerpsdeelwoorden
- 2.3.1 Vorming als bezittelijke naamwoordgroep
- 2.3.1 Het onvoltooid/voltooid deelwoord of -dik deelwoord
- 2.3.2 Het toekomend voorwerpsdeelwoord
- 2.4 Het onderscheid tussen bijvoeglijke bijzinnen en completiefzinnen
- 2.5 Bijvoeglijke bijzinnen: gebruik van onderwerps- vs. voorwerpsdeelwoorden

3 Het werkwoordelijk naamwoord (zelfstandige infinitief)

- 3.1 De vier vormen
- 3.2 Gebruik en betekenis van de vier vormen
- 3.3 Completiefzinnen: gebruik van voorwerpsdeelwoorden vs. zelfstandige infinitief

4 Gerundia

- 4.1 Algemene omschrijving en gebruikswijze
- 4.2 De eigenlijke gerundia
- 4.3 De gerundiumequivalenten
- 4.4 Bijzondere gevallen

5 Achervoegsels in de woordvorming

6 Woordvolgorde in de zin

- 6.1 De normale woordvolgorde
- 6.2 Afwijkende woordvolgorde (devrik cümle)
- 6.3 Interne zinnen of oneigenlijke onderschikking (iç içe cümle)
- 6.4 ki als zinsverbindend element

6 ALGEMENE METHODOLOGISCHE WENKEN

- 1 Uiteraard heeft het kiezen voor een communicatief taalonderricht een aantal methodologische implicaties. De fundamentele bedoeling is dat de cursisten functioneel leren. De opdrachten moeten zinvol zijn m.a.w. verband houden met reële communicatie-activiteiten. Dat betekent een actieve rol voor de cursisten, een minder prominente rol voor de leerkracht; de cursisten moeten de kans krijgen tijdens de lessen veel te doen. Werken in kleine groepjes stimuleert een optimaal gebruik van de beschikbare tijd in de klas.

Spraakkunst is geen doel op zich, maar een middel om het inzicht in de taalmechanismen te verduidelijken en zo de communicatie te vergemakkelijken. Goed gekozen voorbeelden nemen zowel bij de presentatie van nieuwe taalelementen als bij de terugkoppeling na oefeningen een belangrijke plaats in. Grammaticale termen worden geleidelijk bijgebracht (of herhaald).

De vier vaardigheden worden geïntegreerd, d.w.z. dat ze evenwichtig en in verband met elkaar worden ingeëoefend, zodat niet b.v. lezen of schrijven het grootste deel van de tijd in beslag neemt. Men zal ook een bepaald thema of een bepaalde taalhandeling in de vier vaardigheden proberen aan bod te laten komen. Toch zullen we even nader ingaan op de receptieve en productieve vaardigheden afzonderlijk.

a. Receptieve vaardigheden:

Het is logisch dat wanneer men een vreemde taal leert, het taalaanbod in het begin moeilijker is dan wat de cursisten productief aankunnen. Het verdient echter aanbeveling dat dit het hele leerproces zo blijft. Cursisten moeten voortdurend geconfronteerd worden met geschreven of gesproken teksten die een zekere hoeveelheid taalelementen bevatten die zij zelf nog niet actief beheersen.

Ongekende woorden en structuren mogen geen struikelblok vormen bij het zoeken naar relevante informatie, maar moeten het gebruik van compenserende strategieën stimuleren.

Dit moet echter worden aangeleerd. Cursisten moeten op die manier voldoende zelfvertrouwen opbouwen om zonder angst een niet a__te gemakkelijke tekst aan te vatten. Met het aanleren van lees- en luisterstrategieën gebeurt dit als het ware vanzelfsprekend.

De cursisten leren uit de context van een zin of een groter stuk tekst de betekenis van nieuwe woorden 'raden', d.w.z. dat ze uit de omgeving van dat woord betekenselementen halen die hen toestaan bruikbare hypothesen te maken over de betekenis ervan. Zo leren ze ook via aangepaste oefeningen het verband te zien tussen woorden, zinnen en tekstdelen.

Een geïntegreerde lees-/luisteractiviteit kan er als volgt uitzien:

- Het activeren van voorkennis heeft tot doel de belangstelling te wekken voor het onderwerp van de te lezen/te beluisteren tekst.
- Dan wordt **vooraf een precieze concrete opdracht gegeven** (b.v. 'zoek het sleutelwoord in de volgende tekst/video-opname' of 'vul in het schema de ontbrekende informatie in').
- Tenslotte **lezen/beluisteren** de cursisten de tekst **in functie van die opdracht**.
- Zo wordt hun aandacht afgeleid van mogelijke ongekende elementen en leren ze de relevante informatie uit een tekst te halen.

Voor de vaardigheid "Lezen" kunnen soms vrij lange teksten worden aangeboden. De cursisten leren werken met leesstrategieën. Dezelfde principes gelden voor "Luisteren", maar daar zijn lange fragmenten af te raden. Bovendien gaat het bij voorkeur om (semi-) authentieke spreektaal.

Het lezen van vereenvoudigde lectuur en/of authentiek materiaal aangepast aan het niveau wordt ten stelligste aanbevolen. Het geeft de cursisten vertrouwen.

b. Productieve vaardigheden:

Hier gaat men van aangeleerde structuren naar steeds meer zelfstandige en creatieve toepassing. Na de introductietekst, waarbij de leerkracht voor het aanbrengen van nieuwe taalelementen gebruik maakt van gevarieerde middelen, volgt meteen het inoefenen van de nieuwe woordenschat waarin de cursisten de nieuwe taalverschijnselen in gecontroleerde oefensituaties kunnen toepassen. Het gaat om korte oefeningen (met o.a. veel gebruik van groepswork (per 2) die inspelen op reële communicatieve behoeften. Ze sluiten uiteraard aan bij de leefwereld en interessesfeer van de cursisten. Tenslotte komt men in de productieve fase tot productief creatief taalgebruik d.m.v. taalspelletjes, kettingoefeningen en rollenspel, spontane uitlatingen. Deze drie fasen zijn meestal niet duidelijk te onderscheiden.

Essentieel is de communicatiekloof: er is slechts sprake van zinvolle communicatie bij uitwisseling van informatie.

Men laat de cursisten zo veel mogelijk in groepjes van 2 of 3 aan het woord. Op die manier wordt de toch erg beperkte tijd optimaal benut. Aanvankelijk zal het schrijfproces vooral een ondersteunende functie hebben bij het leren van nieuwe woorden en structuren.

Bij communicatieve activiteiten wordt de rol van de leerkracht, na de initiële voorstellingsfase, eerder beperkt tot die van begeleider en observator. Hij komt in principe slechts tussenbeide als de communicatie echt stukt.

Frequent gemaakte fouten worden geregistreerd en na de activiteit met de hele groep besproken. Dan kunnen ze aanleiding geven tot remediëring.

Bij het mondelinge werk ligt de nadruk vooral op communicatieve nauwkeurigheid, zodat de belangrijkste attitudes zoals **gemotiveerd zijn, bereid zijn tot luisteren en spreken** gestimuleerd worden. Ook hier komen **compenserende strategieën** aan bod: cursisten moeten leren een begrip/woord dat ze niet beheersen zo te omschrijven dat het voor hun gesprekspartner duidelijk wordt wat ze bedoelen.

Bij het schriftelijke werk ligt de klemtoon veel meer op formele correctheid, hoewel dat ook hier niet het enige doel mag zijn.

Hier moet het correct gebruik van een eenvoudig woordenboek - zowel verklarend als vertalend - worden aangeleerd, zodat het opzoeken of controleren van de betekenis of spelling van een woord snel een automatisme wordt waar het nodig is en niet een standaardprocedure die de probleemoplossende strategieën ondermijnt.

2 Minimale materiële eisen

- gepast lokaal (degelijke akoestiek - schoolbord - verduistering)
- cassette recorder
- overheadprojector of diaprojector + scherm
- televisie + videorecorder (in het gebouw aanwezig)

3 Nuttige hulpmiddelen

- CD-speler
- CD-ROM
- PC
- videocamera
- talenpracticum
- Internet
- verplaatsbare meubelen
- begeleiding door een logopediste
- ...

7 SPECIFIEKE METHODOLOGISCHE WENKEN

7.1 Turks: begripsomschrijving

Turks is een taal die niet tot de Indo-europese taalfamilie behoort. Dit heeft o.a. voor gevolg dat zij veel grotere structurele afwijkingen vertoont t.o.v. de Europese talen dan men bij deze laatsten onderling gewend is.

Voor een deel veronderstelt studie van de Turkse taal een omschakeling in de denkwijze. Het is dan ook logisch dat een studieprogramma Turks afwijkingen zal vertonen ten opzichte van wat gebruikelijk is.

Met name dient sterk de nadruk gelegd te worden op het vormen van zinnen en uitdrukkingen op basis van naamwoordgroepen, anderzijds op een idiomatum dat sterk op de voorgrond treedt.

Ook het gebruik van de vele gerundia en gerundiumequivalenten, een structuur die niet eigen is aan het Nederlands en op een uitzondering na ook niet aan de meeste andere Europese talen, verdient de nodige aandacht. Hierbij komt nog een deelwoordenstructuur die, zoals de ervaring uitwijst, een moeilijk te overwinnen obstakel vormt.

Al deze elementen vergen een langere periode van gewenning voor Europees denkenden.

Het voorwerp van de cursus is de taal die in de republiek Turkije geldt als erkende omgangstaal. Deze taal wordt door de quasi totaliteit van de betreffende bevolking als moedertaal, en voorzover het de etnische minderheden betreft als tweede taal, vlot begrepen. Het is tevens de enige taal van officiële instanties, onderwijs, media, culturele en handelsactiviteiten.

In het dagelijkse taalgebruik van de bevolking komen een aantal varianten voor die deels als dialect kunnen beschouwd worden, deels ook als al dan niet erkende taalvarianten.

Het taalgebruik wordt gestuurd door de Türk Dil Kurumu, een instantie die ruwweg kan vergeleken worden met de Nederlandse Taalcommissie. Haar aanbevelingen hebben in Turkije wel geen kracht van wet, zij worden echter in de praktijk vrij algemeen opgevolgd.

Over het begrip Turks bestaat nogal wat verwarring. Een aantal talen die tot dezelfde familie behoren, en voornamelijk in Azië gesproken worden, worden ook dikwijls als "Turks" bestempeld. Talen als Kazak, Kirgieszisch, Turkmeens e.v.a. vallen hieronder.

Beschrijving en indeling hiervan vallen buiten het bestek van dit geschrift. Naargelang de auteur kan de indeling ervan evenals de structurele en historische verwantschappen overigens behoorlijk verschillen.

Hoe dan ook vallen deze talen of taalvarianten uitdrukkelijk buiten het kader van het studieprogramma (Turkije-)Turks.

7.2 Algemeen

Turks wijkt in zijn structuren nogal af van de Europese talen, wat gezien oorsprong en verschillende beïnvloeding van de taal, licht te begrijpen valt.

Gaat men van de klassieke methoden uit voor het aanleren van Europese talen, dan plaatst men de cursisten voor een aantal drempels die in wezen gemakkelijk kunnen vermeden worden.

De verschillen komen namelijk ten dele voort uit het feit dat de Turkse grammatica veel rechtlijner is. Men is echter aan de afwijkingen en uitzonderingen van het Nederlands gewend, en beschouwt deze bijgevolg als vanzelfsprekend. Een belangrijke taal schuilt dus in het terugdringen van deze schijnbare vanzelfsprekendheden, door duidelijk aan te tonen dat bijzondere gevallen in het Nederlands, in het Turks dikwijls de algemene regel volgen.

Hierna een opsomming van enkele illustratieve gevallen:

1. Bezitsvormen

de auto van Jan, het nummer van het huis, het achterhalen van de waarheid, ...: alle bezitsvormen in het Nederlands volgen dit model, behalve 6 uitzonderingen: de bezittelijke voornaamwoorden > mijn auto, jouw huis, zijn waarheid, ...

In het Turks zegt men ook in deze zes gevallen, naar analogie met de eersten: de auto van ik, het huis van jij, de waarheid van hij.

Vooraf in complexere bezitsvormen levert dit aanvankelijk veel verwarring op. Oefeningen en voorbeelden dienen erop gericht te zijn dit element duidelijk aan te tonen.

2. Naamvallen en naamvalsachtervoegsels

Een kenmerk van de meeste Europese talen is, dat het toepassen van naamvallen (verbuiging of een andere constructie) doorkruist wordt door uitzonderingen en/of idiomatum. Dit komt in het Turks slechts zelden voor.

Voorbeelden:

datief:

ik denk aan Ali > interpreteert men "aan" hier als datief, dan zou dit in het Turks betekenen: ik denk in zijn plaats.

In dit geval is Ali in het Turks lijdend voorwerp, wat veel logischer is, aangezien hij het voorwerp is van de actie.

accusatief:

Ali houdt van Ayşe/van bloemkool = Ali bemint Ayşe/bloemkool.

De tweede zin past in de logica (Ayşe/bloemkool is lijdend voorwerp).

De eerste zou in het Turks aanleiding geven tot het toepassen van een bezitsvorm, of zelfs het gebruik van een ablatief, wat absoluut fout is.

Ayşe/bloemkool ondergaat de actie en is dus lijdend voorwerp.

De naamvallen dienen aangeleerd te worden, uitgaande van de betekenissen van de achtervoegsels. Pas op het ogenblik dat dit een verworvenheid is, kunnen zij ook als naamvallen gedefinieerd worden. (Uitzondering hierop voor de genitief, vanwege de langere gewenningsperiode).

3. Woordenschat

Door de eigenschappen van het Turks (agglutinerende taal) is het aantal woordafleidingen veel groter dan in het Nederlands.

Anderzijds zijn de methoden van afleiden veel strikter en regelmatig dan in het Nederlands. Hiervan kan nuttig gebruik gemaakt worden om het geheugenwerk te beperken. Voorbeelden en oefeningen dienen hier dan ook in de mate van het mogelijke op aan te sturen. Woordenschat dient zoveel mogelijk in families van woorden aangeleerd te worden.

- > su: water
susuz: zonder water
susuzluk: dorst (de “zonderwaterheid” = het zonder water zijn)

- > dayamak: steunen
dayanmak: “zich steunen” = verdragen, uithouden
dayanişmak: “zich onder elkaar steunen” = solidair zijn
dayanişmaz: onverdraagzaam, niet solidair
dayanişmazlik: onverdraagzaamheid
dayanişklik: verdraagzaamheid, solidariteit

In nog sterkere mate geldt dit voor leenwoorden van Arabische oorsprong (een veel voorkomend verschijnsel in het Turks; te vergelijken met woorden van Latijnse oorsprong in het Engels).

Aangezien de mechanismen hier echter totaal verschillen en men er moet van uitgaan dat een basiskennis Arabisch niet aanwezig is, dient dit vooral visueel te gebeuren.

- > hbr haber nieuws – nieuwsbericht
haberci “berichtgever” = reporter, nieuwslezer
muhabir correspondent
haberdar op de hoogte (zijn, brengen)
inbar etmek een bericht ontvangen

- > ktb kitap boek
mektup brief
kitabe ornamentaal inschrift
kütüphane bibliotheek

4. Werkwoorden: onvoltooide en voltooide tijden

Structuurtabellen van de vervoegingen in het Nederlands en in het Turks kunnen niet naast elkaar gelegd worden.

Een voltooide tijd heeft in het Nederlands altijd een samengestelde vorm, in het Turks niet altijd. Bovendien zijn er in het Turks tijden/wijzen die niet (of niet meer) in het Nederlands voorkomen:

Orhan geldi: Orhan is gekomen (<hij is nu hier bv)

Orhan gelmiş: het schijnt dat Orhan gekomen is (overleverde verleden tijd)

Orhan okula gidiyor: Orhan gaat naar school (nu: daar gaat hij)
Orhan okula gider: id (= hij doet het altijd/ is b.v. ingeschreven)

In tweede instantie vormt Turks echter wel samengestelde tijden met een voltooide betekenis. Een en ander is afhankelijk van samenstelling en context. Dit element dient vanaf het begin op een illustratieve manier in de kijker gezet te worden, om later moeilijk nog te corrigeren misverstanden te vermijden.

5. Deelwoorden

Hoe logisch het systeem ook in elkaar zit, zij vormen dikwijls een breekpunt bij de studie van de Turkse taal.

Het probleem is dubbel: enerzijds komt de Nederlandse betrekkelijke bijzin niet voor, en kent Turks dus ook geen betrekkelijke voornaamwoorden noch onderschikkende voegwoorden, anderzijds doet het onderscheid tussen beide deelwoordsoorten erg vreemd aan.

De brief die ik geschreven heb ....: kan niet in het Turks; dit wordt ofwel: de door mij geschreven (geworden) brief ....: passief, of: de brief "betreffende" mijn schrijven ....: actief – met een voorwerpsdeelwoord en bezitsbinding tussen onderwerp en deelwoord.

7.3 De vier vaardigheden

Receptieve vaardigheden

In de realiteit luistert/leest men met een bedoeling en met een bepaalde verwachting naar de tekst toe. De methodologie om receptieve vaardigheden aan te leren moet hierop inspelen. Meestal doen de lezers/luisteraars nadien iets met wat ze gehoord of gelezen hebben, b.v. instructies opvolgen, een gesprek erover voeren, iets vergelijken, een mening uiten, enz. We zullen dus zorgen dat de cursisten zulke opdrachten moeten uitvoeren.

Het aanleren van receptieve vaardigheden gebeurt in 5 stadia :

- * Verwachtingen creëren over de tekst : voorspellen, raden, bespreken wat de tekst kan brengen. Deze voorspellingen kunnen daarna aangepast worden door interactie met de tekst
- * De leerkracht licht de bedoeling van het luisteren of lezen toe :
  - bepaalde informatie selecteren
  - een algemeen idee van de inhoud hebben
- * De cursisten lezen/luisteren om achteraf een bepaalde taak uit te voeren. Ze trachten de betekenis van onbekende woorden uit de context af te leiden, ze herkennen articulatoren, tekstsoorten en -patronen, taalregisters, e.d.
- * Feedback : de cursisten kunnen onderling hun taken vergelijken
- * Aangezien de 4 vaardigheden geïntegreerd zijn, biedt de leerkracht een vervolgtask aan die nauw aansluit bij de informatie die de leerlingen zonet verwerkt hebben

Opmerking

De moeilijkheidsgraad van de oefening wordt niet zozeer bepaald door de moeilijkheidsgraad van de tekst zelf, maar veeleer door de taak die de leerkracht ermee laat uitvoeren.

LUISTEREN

De cursisten kunnen informatie selecteren uit duidelijk ten gehore gebrachte mededelingen en ze zijn vertrouwd met het begrijpen van getallen.

Langere teksten, zoals conversaties, interviews, ... begrijpen ze globaal. Ze kunnen hier meningen van feiten onderscheiden. Ze hebben verwachtingspatronen over de te beluisteren tekst en zijn daardoor minder bevreesd voor onbekende elementen.

De teksten zullen ook impliciete informatie bevatten en hoeven niet steeds een onderwerp in chronologische volgorde te behandelen.

De onderwerpen van het luistermateriaal zijn zo gekozen dat ze inspelen op de leefwereld van de cursisten en hen vertrouwd maken met de socio-culturele context van de Turkssprekende bevolking. Hierbij kunnen ook liedjes aangeboden worden.

Bedoeling is bij de cursisten een attitude te bewerkstelligen waarbij ze bereid zijn te luisteren ook als er voor hen onbekende elementen in de tekst zitten.

Soorten geluidsdocumenten:

(moeilijkheidsgraad te bepalen door de leerkracht, afhankelijk van het niveau van de cursisten):

- uiteenzettingen
- telefoongesprekken
- gesprekken, discussies
- liedjes
- interviews
- beschrijvingen
- verhalen
- instructies

LEZEN

De teksten die de cursisten aangeboden worden, spelen in op de leefwereld van de cursisten en bevatten ook onbekende elementen. Liefst worden hen authentieke documenten aangeboden (die eventueel “aangepast” werden), waaronder zowel referentiële als fictieve teksten.

De cursisten herkennen de verschillende tekstsoorten en passen hun leesstrategie aan het leesdoel aan.

Ze kunnen:

- informatie halen uit deze teksten
- de essentie uit een tekst halen
- zich een oordeel over een tekst vormen.

De cursisten worden regelmatig aangezet tot het zelfstandig voorbereiden (ook thuis) van deze teksten, dit met het oog op het vergroten van hun leesautonomie. De cursisten lezen ook “cultureel getinte” teksten waarbij eventueel ook eenvoudige authentieke literaire teksten aan bod kunnen komen. De cursisten weten waar deze teksten te vinden zijn: de boekhandel, kranten, tijdschriften, bibliotheek (ook in de klas of in de school).

Het is geenszins de bedoeling dat deze teksten aanleiding geven tot woordenschatlijsten: de cursisten moeten inzien dat men langere teksten globaal kan begrijpen zonder de betekenis van elk woord te kennen.

Een gevarieerd aanbod uit volgende tekstsoorten, afhankelijk van de interesse en de mogelijkheden van de cursisten:

- formulieren, contracten, catalogi, ...
- aanwijzingen in verkeer, luchthaven, stations, kantoren, ...
- recepten
- instructies, gebruiksaanwijzingen, bijsluiters
- onderschrijven
- eventueel handboek aangevuld met artikels uit tijdschriften en kranten
- literatuur (verhalen, gedichtjes, toneel, roman)
- brieven
- advertenties
- brochures
- woordenboeken, indexen, handboek, bibliografieën
- ....

Liefst authentieke of semi-authentieke teksten, die inspelen op de leefwereld, de mogelijkheden, het niveau en de interesses van de cursisten.

SPREKEN

De grammaticale fouten die de cursisten maken zijn niet storend voor een goede communicatie. Er wordt wel strenger toegekeken op het correct gebruik van tijden en vervoegingen maar men zal in de eerste plaats streven naar vlotheid en expressie.

Mogelijke spreekoefeningen:

- gevarieerde structuuroefeningen
- mededelingen - informatie
- telefoongesprekken
- rollenspel
- woordspelen
- klassegelgesprek, discussie
- reproduceren
- interviews
- ...

SCHRIJVEN

Er wordt duidelijk de nadruk gelegd op het actuele, praktische taalgebruik.

Deze tekstsoorten kunnen aan bod komen:

- zakelijke brieven (b.v. vragen om inlichtingen, reservaties, ...)
- persoonlijke brieven
- mededelingen
- recepten en gebruiksaanwijzingen
- advertenties en slogans (b.v. reclameteksten)
- korte artikels (b.v. korte verhaaltjes)
- formulieren invullen
- antwoorden op open vragen
- ...

8.1 De permanente evaluatie

De evaluatie van het dagelijks werk beoogt de permanente begeleiding van de hele persoonsontwikkeling. Permanente evaluatie streeft naar studiebegeleiding, waardeoordeel over en remediëring van de cursist. De cursisten worden dus regelmatig ingelicht over de mate waarin zij kennis en vaardigheden beheersen en een aangepaste attitude ontwikkelen. Bij eventueel falen kan onmiddellijk naar remedies gezocht worden om het tekort te verhelpen.

Opdat de evaluatie een integrerend deel zou uitmaken van het leerproces is er een aangepaste voorbereiding en een intense nabespreking noodzakelijk waarbij niet alleen het resultaat (= product) telt maar ook de manier waarop dit resultaat diende bekomen te worden (= proces). Evaluatie kan in dit opzicht een hulp zijn : zij maakt voor de betrokkenen de wegen duidelijk die zij verder te volgen hebben (remediëring).

Het is belangrijk om na correctie de fouten met de cursisten zo vlug mogelijk te bespreken.

Fouten zijn inherent aan het leerproces en kunnen belangrijke informatie verschaffen over het denkverloop van de cursisten en over de kwaliteit van het lesgeven. De leerkracht kan nagaan welke soort fouten de cursisten maken en ook hoe en waarom ze tot die fouten komen. Foutenanalyse moet aanleiding geven tot remediëring. Er zijn twee niveaus van remediëring mogelijk :

- het geven van goede raad
- het nemen van initiatieven : doelgerichte instructie, nieuwe oefeningen, bijkomende begeleiding, ...

Procesevaluatie moet ertoe leiden vast te stellen waarom de geplande doelstellingen niet of slechts gedeeltelijk werden bereikt. Elke fase van het lesgebeuren wordt onderzocht.

8.2 Criteria waaraan toetsen moeten voldoen :

- voorspelbaarheid : de cursisten weten wat ze moeten kennen en kunnen, hoe zal worden getoetst;
- duidelijkheid : de opgaven moeten ondubbelzinnig en doelgericht zijn geformuleerd eventueel met Nederlandstalige ondersteuning;
- efficiëntie : de toets moet het gewenste resultaat kunnen opleveren
- validiteit : toetsen moeten nagaan in welke mate de doelstellingen van het leerproces werden bereikt

Motiverend en attitudevormend voor de cursisten is het te kennen geven van de doelstellingen bij de aanvang van het schooljaar en ze na discussie eventueel aan te passen. Cursisten kunnen ook best hun zegje hebben over situaties waarbinnen ze de te behandelen "taalhandelingen" willen leren. Wat ze vragen is meestal zeer realistisch.

Er kan dan een "evaluatiefiche" opgesteld worden, waarop elke cursist op bepaalde tijdstippen van het schooljaar zijn/haar zelfevaluatie noteert. Bij de cursisten zal de behoefte aan remediëring hierdoor toenemen.

Aangezien het leerplan communicatieve vaardigheden nastreeft, zal de leerkracht toetsen opstellen die deze vaardigheden evalueren en b.v. niet alleen zuiver linguïstische kennis.

Spraakkunst- en woordenschattoetsen hebben hun pedagogisch belang maar kunnen niet nagaan in welke mate de einddoelstellingen bereikt worden. Ze zijn minder relevant voor eindtoetsen. Ze lenen zich wel uitstekend tot auto-correctie; de cursisten kunnen achteraf hun taken zelf verbeteren aan de hand van gepolycopieerde oplossingen. Dit geeft ook de mogelijkheid tot gedifferentieerd werken en remediëren, en het geeft de cursisten een grotere verantwoordelijkheid en autonomie in hun eigen leerproces.

Differentiatie : bij heterogene groepen kan men de evaluatie differentiëren door andere, haalbare toetsen voor de groep zwakkere cursisten op te stellen zodat ook zij succeservaringen kennen en er naar zullen streven deze te vermeerderen.

Bij een dictee b.v. kan men 3 "niveaus" invoeren :

- cursisten die het volledige dictee opschrijven,
- cursisten die op een gefotokopieerd blad een aantal structuren van het dictee opschrijven,
- cursisten die op een gefotokopieerd blad een aantal woorden van het dictee opschrijven.

Als de cursisten weten dat de leerkracht oog heeft voor hun individuele verschillen, door haalbare doelstellingen voor elkeen voorop te stellen, door het leerproces aan te passen en door steeds de **totale persoonlijkheid** van de cursisten en hun probleemoplossend gedrag te evalueren, dan zal differentiatie bij toetsen door hen niet als oneerlijk beschouwd worden.

8.3 Het toetsen van receptieve vaardigheden binnen het communicatief taalonderwijs

8.3.1 Luistervaardigheid

- Men werkt zoveel mogelijk met authentieke teksten. De moeilijkheidsgraad van de toetsen kan bepaald worden door de uit te voeren opdracht eerder dan door het niveau van de authentieke tekst.
- De duur van een luistertekst dient beperkt te zijn.
- De opdracht wordt vóór het luisteren gegeven : de cursisten weten duidelijk "hoe" ze moeten luisteren.
- Een luistertoets doet slechts in beperkte mate een beroep op schrijfvaardigheid en dit om te vermijden dat de leerkracht eerder schrijfvaardigheid quoteert dan de bedoelde luistervaardigheid. De cursist kan trouwens best begrepen hebben waarover de luistertest gaat, maar niet in staat zijn om het op te schrijven.

Ook hier geldt dat :

Evaluatie moet gebeuren d.m.v. taken die in overeenstemming zijn met de doelstellingen die men had.

Men kan o.a. :

- "waar-niet waar" vragen stellen
- meerkeuzevragen stellen
- een schema laten aanvullen
- mededelingen in verband met een afbeelding laten brengen.

8.3.2 Leesvaardigheid :

Ook hier moeten de cursisten vooraf een concreet beeld hebben van hun opdracht.

- Een goede oplossing, een gunstig tarief, de meest geschikte woning of vakantie zoeken door het vergelijken van informatie uit verschillende teksten
- De structurele opbouw van een tekst herkennen : b.v. plaatjes in de juiste volgorde zetten
- Teksten vergelijken en klasseren volgens hun functie : een gebruiksaanwijzing, een advertentie, een uitnodiging, enz.
- De hoofdgedachte uit een tekst kunnen vatten : b.v. een titel zoeken
- Meerkeuzevragen beantwoorden

Opmerking :

Zowel bij het toetsen van luistervaardigheid als van leesvaardigheid is het raadzaam een tijdslimiet op te leggen, om te vermijden dat cursisten stil blijven staan bij onbekende elementen. Leesvaardigheid wordt niet getoetst d.m.v. luidop lezen. Dit is een productieve vaardigheid.

Met de zogenaamde "tekstbegripvragen" moet men omzichtig te werk gaan : het is niet steeds duidelijk wat men hiermee evalueert.

8.4 Het toetsen van productieve vaardigheden binnen het communicatief taalonderwijs :

8.4.1 Spreekvaardigheid :

- Bij de evaluatie van de spreekvaardigheid houdt de leerkracht niet alleen rekening met de formele criteria, zoals woordenschat, gebruik van juiste grammaticale structuren, enz., maar ook met de functionele criteria (b.v. was de communicatie adequaat, beantwoordt de uitgevoerde taak aan de opdracht, gebruikt de spreker het juiste gespreksregister, enz.) en met de uitspraak en intonatie.
- Om bij een mondelinge proef het effect "inquisiteur-slachtoffer" te vermijden, kan men een proef beoordelen waarbij 2 of 3 cursisten met elkaar praten. Ze krijgen b.v. een aantal gegevens waarover ze samen in het Turks spreken. Nadien brengen ze samen verslag uit over hun beslissingen. Hierna een mogelijk evaluatierooster :
"Expression orale-évaluation classe", (S. Baudet, CIEP) : hier betekent "vervulde opdracht" dat het onderwerp behandeld werd, dat de boodschap overkomt en dat het geheel begrijpelijk is. Basisidee hierbij is dat de leerlingen niet gesanctioneerd worden per gemaakte fout maar dat er nagegaan wordt of ze tot communicatie komen.

Evaluatie van de spreekvaardigheid

heeft de opdracht vervuld

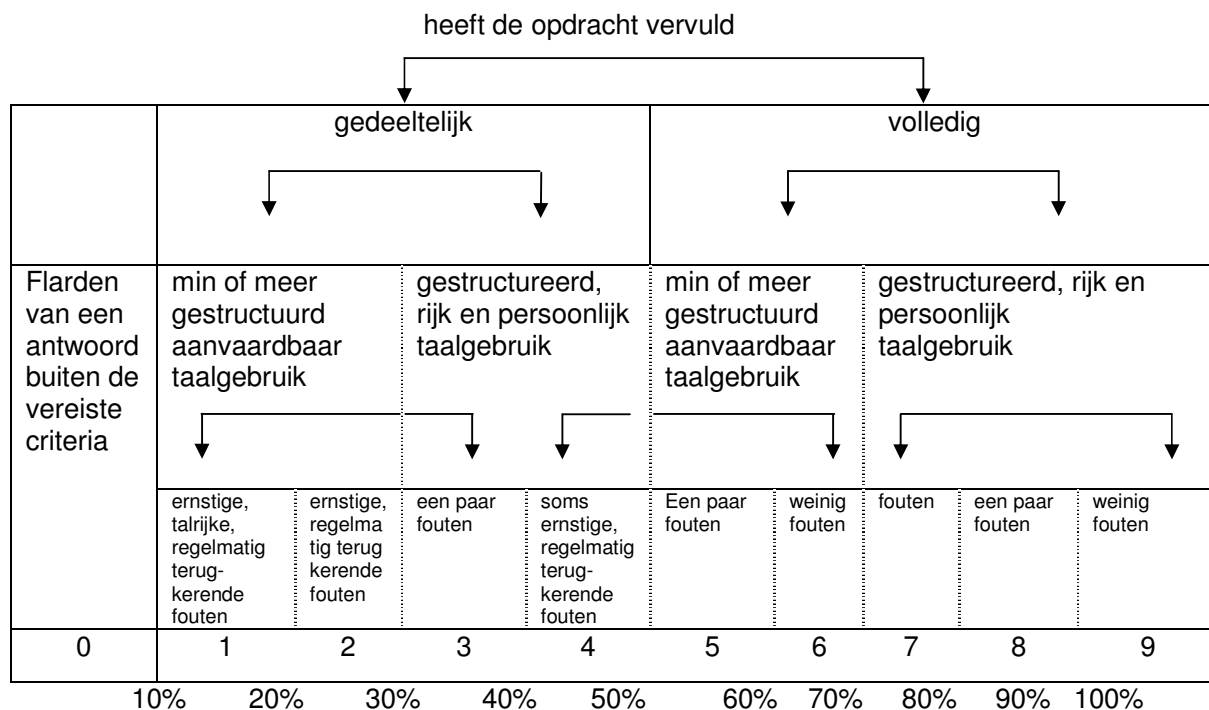
Flarden van een antwoord	Gedeeltelijk				Volledig			
	aanvaardbaar taalgebruik		rijk, pers. taalgebruik		aanvaardbaar taalgebruik		rijk, pers. taalgebruik	
	fouten	geen of weinig fouten	veel fouten	een paar fouten	weinig of geen fouten	een paar fouten	geen of weinig fouten	
	2	3	4	5	6	7	8	
1	drempelniveau		voldoende		beheersingsniveau			

8.4.2 Schrijfvaardigheid :

Eindoel hier is vanzelfsprekend het functioneel, creatief schrijven.
Bij de evaluatie hiervan gelden de volgende criteria :

- Komt de boodschap over ?
  - Beantwoordt de taak aan de gegeven opdracht ?
  - Spelling, grammaticale correctheid
  - De gestructureerde opbouw en samenhang
  - De risicofactor : hebben de cursisten een verantwoord risico genomen om b.v. hun woordgebruik te variëren, hun ideeën te nuanceren, enz.
- Ook hier een voorbeeld van een "grille d'évaluation" (S. Baudet, CIEP)

Evaluatie van de schrijfvaardigheid

8.5 Besluit

Algemeen kan men stellen dat ook de evaluatie moet **ontschold** worden.

Evaluatie moet gebeuren door middel van taken die in overeenstemming zijn met de doelstellingen die men had.

Cursisten kunnen worden gemotiveerd wanneer :

- ze een concreet idee van de opdracht hebben;
- hun fouten achteraf constructief worden behandeld;
- ze veel reeds bekende dingen kunnen gebruiken; er afwisseling in materiaal is;
- ze verantwoordelijkheid krijgen.

Bedoeling van elke vorm van onderwijs is verzelfstandiging van de cursisten. Zelfevaluatie is hier een uiting van. Daar waar mogelijk zal de leerkracht de cursisten ertoe aanzetten om zichzelf te evalueren. Dit kan door hen voortdurend te laten teruggrijpen naar de gestelde doelstellingen, door ze hun vorderingen te laten nagaan (zelfevaluatie i.f.v. realistisch zelfbeeld), door hen de volledige verantwoordelijkheid te geven over sommige leerstofonderdelen (b.v. spraakkunstitems).

Wij verwijzen naar de bundel
Evaluatie in de Algemene Vakken (1995/EVAL/AV)
 uitgegeven door OVSG

9 BIBLIOGRAFIE

WOORDENBOEKEN

Nederlands-Turks & Türkçe Hollandaca
Drs. Mehmet Kırış - ISBN 90-73288-029 en ISBN 90-73288-03-7 (gebonden)
Uitg. Etnicom Ridderkerk NL

Handwoordenboek Turks-Nederlands & Nederlands-Turks
E. Güneş - ISBN 90-73002-08-7
Uitg. Güneş uitgeverij Oss NL

Langenscheidts Taschenwörterbuch Türkisch
Dr. Heinz F. Wendt - ISBN 3-468-11372-2
Uitg. Langenscheidt KG

Redhouse Büyük Elsözlüğü - The larger Redhouse portable Dictionary
ISBN 975-413-066-3
Uitg. Redhouse Yayınevi Rızapaşa Yokuşu 50, Mercan İstanbul TR

The Concise Oxford Turkish Dictionary
A.D. Alderson and Fahir İz - ISBN 0 19 864109 5
Uitg. Oxford University Press Walton Street, Oxford ox2 6dp UK

VAN GOOR'S Turks Woordenboek (pocketuitgave)
Dr. O. Tekin Aybaş en Ayla Aybaş-van Stokhem - ISBN 90-10-04958-2
Uitg. Bonaventura Amsterdam NL

WOLTERS' Mini Woordenboek Turks (pocketuitgave)
ISBN 90-215-2708-1
Uitg. Kosmos-Z&K Utrecht NL

Teknik Terimler Sözlüğü İngilizce - Türkçe - İngilizce (technisch woordenboek Turks-Engels-Turks)
Nuri Özbalkan - ISBN 975-7609-05-6
Uitg. Özbalkan Yayınları Çağaloğlu Yokuşu Cemalnadir Sokak Büyük Milas Han No.139
34440 Çağaloğlu P.K.779 - 34435 Sirkeci-İstanbul

Türkiye'de kullanılan isimler sözlüğü (Eigennamen)
Ş. Bânû Öztürk
Uitg. Kılıçaslan Matbaacılık Ankara

VERKLARENDE WOORDENBOEKEN

Türkçe Sözlük (Türk Dil Kurumu - 9.Baskı/ 9° druk 1998)
Prof. Dr. İsmail Parlatır - Prof. Dr. Hamza Zülfikar - Prof. Dr. Nevzat Gözaydın - ISBN 975-16-0070-7
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:549 Ankara TR

Büyük Türkçe Sözlük
D. Mehmet DOĞAN
Bahar Yayınları Beyazsaray Han No:20, Beyazit İstanbul TR

Okul Sözlüğü (Türk Dil Kurumu)
Prof. Dr. İsmail Parlatır - Prof. Dr. Hamza Zülfikar - Prof. Dr. Nevzat Gözaydın - ISBN 975-16-0643-8
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:603 Ankara TR

Öz Türkçe Sözlük
Mahir Ünlü - ISBN 975-10-0115-3
Uitg. İnkılap Kitabevi Ankara Caddesi 95, 34410 İstanbul TR

İktisat Terimleri Sözlüğü
Fikret Görün - ISBN 975-14-0455-X
Uitg. Ankara Caddesi 94, İstanbul TR

Bilgisayar Terimleri Sözlüğü
Filiz Yalçın, Fikret Şahin, Ali Bayram
Uitg. FONO açık öğretim kurumu Gündoğdu Caddesi No:49, Merter 34016 İstanbul

İslâmî Terimler Sözlüğü
Dr. Hasan AKAY - ISBN 975-7440-00-0
Uitg. İslâm Bilgi Merkezi Şehit Muhtar Caddesi No2-3, Taksim - İstanbul

GRAMMATICA - ALGEMENE NASLAGWERKEN

Standaard Turks: een leergrammatica
Kadir Türkmen, Margreet Dorleijn, Hanneke Lamers - ISBN 90-6283-709-3
Uitg. Dick Coutinho postbus 10, 1399 ZG Muiderberg NL

Turkish Grammar
G. L. Lewis - ISBN 0-19-815838-6
Uitg. Oxford University Press Walton Street, Oxford ox2 6dp UK

Gramer Terimleri Sözlüğü
Prof. Dr. Zeynep Korkmaz - ISBN 975-16-0501-6
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:575 Ankara TR

Türkçenin Grameri
Tahsin Banguoğlu - ISBN 975-16-0268-8
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:528 Ankara TR

Türk Dilbilgisi
Haydar Ediskun - ISBN 975-14-0041-4
Uitg. Remzi Kitabevi Selvili Meşcit Sokağı, 3 34440 Çağaloğlu-İstanbul TR

Türk Dilbilgisi
Prof. Dr. Muharrem Ergin - 34. 93. Y. 0123. 38
Uitg. Bayrak basım Horhor Caddesi 20, D:1 Fatih-İstanbul TR

Üniversiteler için Türk Dili
Prof. Dr. Muharrem Ergin - ISBN 975-7728-05-5
Uitg. Bayrak basım Horhor Caddesi 20, D:1 Fatih-İstanbul TR

GRAMMATICA NASLAGWERKEN: SPECIFIEKE ONDERWERPEN

Türkçe Anlamdaşlar ve Karşıtanlamlılar Sözlüğü
Yusuf Çotuksöken - ISBN 975-531-009-6
Uitg. Özgül Yayınları Himaye-i Etfal Sokağı Mir-at Han 4/4, 34410 Çağaloğlu-İstanbul TR

Türkçe'nin Nakışları
Doç. Dr. Kâzım Yetiş - ISBN 975-7663-14-X
Uitg. Kubbealtı Dizgi Merkezi TR

Türkçemizin ABC'si
Fuat Bozkurt
Uitg. Simavi Yayınları Cemal Nadir Sokak No:7, Çağaloğlu - İstanbul TR

Dil Yanlışları
Ömer Asım Aksoy - ISBN 975-418-106-3
Uitg. Adam Yayınları Büyükdere Caddesi, Üçyol Mevkii No:57, Maslak - İstanbul TR

Türk Dili
Ali Karamanlıoğlu - 88.34.Y0034.0006
Uitg. Dergah Yayınları P.K. 1240, İstanbul TR

Çağdaş Türkiye Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları
Dr. Tahir Kahraman
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:654 Ankara TR

İmlâ Kılavuzu
(Türk Dil Kurumu) - ISBN 975-16-0034-0
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:525 Ankara TR

Türklerin Dili
Fuat Bozkurt - ISBN 975-406-351-6
Uitg. Cem Yayınevi Nuruosmaniye Caddesi Kardeşler Han 3/3, Çağaloğlu - İstanbul TR

Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri
Prof. Dr. Zeynep Korkmaz e.a. - ISBN 975-95511-5-2
Uitg. Yükseköğretim Kurulu Ankara Üniversitesi Ankara TR (Universiteit van Ankara)

Öğretemediğimiz Türkçe
Kemal Ateş - ISBN 975-7720-87-9
Uitg. Cumhuriyet Kitapları Türkocağı Caddesi 39/41, 34334 Çağaloğlu - İstanbul

Söz ve Diksiyon Sanatı
Nüzhet Şenbay - ISBN 975-363-014-X
Uitg. Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. Yapı Kredi Kültür Merkezi İstiklal Caddesi No:285,
Beyoğlu 80050 İstanbul TR

Сравнительно-историческая грамматика Тюркски языков
Б. А. Серебrenников, Н. З. Гаджиева - С4602000000-217 013(02) 90-86
Издательство Наука Москва

Грамматика Тюркских Языков - Фонетика
Е. Р. Тенишев - С4602010000 042(02)-84 358-84-1
Издательство Наука Москва

IDIOMATICUM

Prisma Nederlandse en Turkse zegswijzen
Drs. Sahir Adsız - ISBN 90-274-3029-2
Uitg. Uitgeverij Het Spectrum BV 3500 GB Utrecht NL

PONS Deutsch-Türkisch-Deutsch - Wörterbuch der idiomatischen Redensarten
Alev Tekinay - ISBN 3-12-518810-5
Uitg. Ernst Klett Verlage GmbH u. Co KG Stuttgart D

Açıklamalı ATASÖZLERİMİZ

Nermin Yüzbaşıoğlu, Muammer Yüzbaşıoğlu - 90.34-Y.0019

Uitg. Serhat Yayınları Nuruosmaniye Caddesi 3/1, 34410 Çağaloğlu-İstanbul TR

Türkçe Deyimler Sözlüğü

Arif Hikmet Par - ISBN 975-459-067-2

Uitg. Serhat Yayınları Nuruosmaniye Caddesi 3/1, 34410 Çağaloğlu-İstanbul TR

Örnekleriyle DEYİMLER Sözlüğü

Metin Yurtbaşı - ISBN 975-95704-3-9

Uitgeverij en besteladres: Metin Yurtbaşı, Büyükşehir A-24 D.2 Büyükçekmece İstanbul TR

bankrekening: Türkiye İş Bankası İstanbul Büyükçekmece Şubesi: (1251) 222564

In dezelfde reeks ook nog:

A dictionary of Turkish proverbs

Türkisches Sprichwörterlexikon

Le dictionnaire des proverbes Turcs

15 dilde Türk atasözleri

Sınıflandırılmış Türk atasözleri

Eş ve karşıt anlamlılar sözlüğü

CURSUSSEN - STUDIEBOEKEN

Türkçe - Turks voor Nederlandstaligen

Tineke van Schoten, Hüsetin Güney - ISBN 90-70377-04-7

Uitg. Dekker & Huisman Postbus 2026 AC Wildervank NL

Basiscursus Turks

Gerjan Van Schaaijk - ISBN 90 6283 628 x NUGI 942

Uitg. Coutinho B.V. Slochterenlaan 7, 1405 AL Bussum NL

Conversatieboek Turks

Gerjan Van Schaaijk, Ahmet Kızıltepe - ISBN 90 6283 7328; NUGI 942

Uitg. Coutinho B.V. Slochterenlaan 7, 1405 AL Bussum NL

Hoş Geldiniz - Turks voor beginners

Teleac

Uitg. Stichting Educatieve Omroep Teleac Postbus 2414 3500 GK Utrecht NL

Teach Yourself Turkish

Asuman Çelen Pollard, David Pollard - ISBN 0-340-64734-5

Uitg. Hodder & Stoughton 338 Euston Road, London NW1 3BH UK

Colloquial Turkish

Arın Bayraktaroğlu, Sinan Bayraktaroğlu - ISBN 0-415-04073-6

Uitg. Routledge 11 New Fetter Lane, London EC4P 4EE UK

Colloquial Turkish
Yusuf Mardin - ISBN 0 7100 8415 3
Uitg. Routledge & Kegan Paul Ltd 39 Store Street, London WC1E 7DD UK

Elementary Turkish
Lewis V. Thomas - ISBN 0-486-25064-4
Uitg. Dover Publications Inc. 31 East 2nd Street Mineola N.Y. 11501 USA

Türkisch für Sie (3 delen)
Margarete I.Ersen-Rasch - ISBN 3-19-075089-0
Uitg. Max Hueber verlag D-85737 Ismaning D

Langenscheidts Praktisches Lehrbuch Türkisch
Tevfik Turan - ISBN 3-468-26371-6
Uitg. Langenscheidt KG Berlin-Schöneberg D

Güle güle - Türkisch für Anfänger
Margarete I.Ersen-Rasch, Hayrettin Seyhan - ISBN 3-19-005234-4
Uitg. Max Hueber verlag D-85737 Ismaning D

Assimil - Le Turc sans peine
Dominique Halbout, Gönen Güzey - ISBN 2.7005.0166.7
Uitg. Assimil S.A.. B.P. 25 13 rue Gay-Lussac 94430 Chennevières-sur-Marne F
Bestaat ook in Engelse en Duitse versies.

Yabancılar için Dilbilgisi
Nurettin Koç - ISBN 975-10-0636-8
Uitg. İnkılap Kitabevi Ankara Caddesi 95, Sirkeci 34410 İstanbul TR

LECTUUR (TWEETALIGE)

Modern Türk Klasikler. Öyküler. - Moderne Türkische Klassiker. Erzählungen.
Sabahattin Ali e.a. - ISBN 3-423-09318-8
Uitg. DTV Deutscher Taschenbuch Verlag Gmbh & Co. KG München D

Hoş Geldin - Die Türkei in kleinen Geschichten
Celal Özcan - ISBN 3-423-09315-3
Uitg. DTV Deutscher Taschenbuch Verlag Gmbh & Co. KG München D

İngilizce öğrenenler için Türkçe tercüme basitleştirilmiş hikayeler
FONO-reeks: eenvoudige jeugdverhalen in pocketuitgave met verschillende
moeilijkheidsgraden die op het voorblad vermeld staan (Turks en Engels/Duits/Frans)
Uitg. Fono Mektuplar Öğretim Kurumu Yayınları Gündoğdu Caddesi 49, Merter 34016
İstanbul TR

Nasreddin Hoca
(traditionele anecdoten) - ISBN 975-439-000-2
Uitg. Kartpostal ve Yayınları Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. Ankara Caddesi
Nakipoğlu İşhanı 60/1

Sirkeci - İstanbul TR
Deze uitgave is te verkrijgen in vele talen waaronder Turks en Nederlands, De vertaling is nogal vrij.

Galyalı ASTERİKS'in maceraları (vertaald uit het Frans)
Uitgegeven bij: Remzi Kitabevi Selvili Meşcit Sokağı, 3 34440 Çağaloğlu-İstanbul TR
Slechts enkele voorbeelden:

Asteriks ve Kleopatra ISBN 975-14-0452-5 (Asterix en Cleopatra)
Asteriks Britanya'da ISBN 975-14-0473-8 (Asterix bij de Britten)
Sezar'ın hediyesi ISBN 975-14-0492-4 (Het geschenk van Caesar)
Büyük Yolculuk ISBN 975-14-0508-4 (De grote oversteek)
Asteriks Belçika'da ISBN 975-14-0528-9 (Asterix in Belgie)
Gül ve kılıç ISBN 975-14-0540-8 (De roos en het zwaard)
Sezar'ın tacı ISBN 975-14-0651-X (De kroon van Caesar)

De vertalingen zijn vrij strikt. - Men vergelijkt best met de originele (= Franse) versie indien mogelijk.
Zowel Franse als Nederlandse versies zijn in België vlot verkrijgbaar.

Tenten'in maceraları (De avonturen van Kuifje)
Uitg. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. Yapı Kredi Plaza E Blok
Manolya Sokak 1

Levent 80620
İstanbul TR
Voorbeelden:
Mavi Lotus ISBN 975-363-610-5 (De blauwe lotus)
Tenten Tibet'te ISBN 975-363-538-9 (Kuifje in Tibet)
De vertalingen zijn vrij strikt. - Men vergelijkt best met de originele (= Franse) versie indien mogelijk.
Zowel Franse als Nederlandse versies zijn in België vlot verkrijgbaar.

LITERATUUR MET GEMIDDELDE MOEILIKHEIDSGRAAD

Duygu Asena:
Kadının adı yok - ISBN 975-506-122-3 (vertaald in NL en D: "De vrouw heeft geen naam" > antiquariaat)
Aslında aşk da yok - ISBN 975-506-128-2
Kahramanlar hep erkek - ISBN 975-506-108-8
Değişen bir şey yok
Aynada aşk vardı - ISBN 975-325-456-3
Uitg. Milliyet Yayınları AD Kitapçılık AŞ Doğan Medya Center, 34554 Bağcılar-İstanbul TR

Hüseyin Nihâl Atsız:
Delî kurt - ISBN 975-7716-01-4

Uitg. Baysan basım ve Yayın Sanayii A.Ş. Akbıyk değirmeni Sokak Kapıağası İşhanı
No:35/10

Sultanahmet
- İstanbul

Cengiz Aytmatov:

Dişi kurdun rüyaları - ISBN 975-437-009-5
Uitg. Ötüken Neşriyat A.Ş. Klodfarer Caddesi 40/7, Divanyolu - İstanbul TR

Sarah Aziz:

Artık sizin dünyanızda yaşayamıyorum
Uitg. Altın Kitaplar Yayınevi Celâl ferdi Gökçay Sokak Nebioğlu İşhanı Çağaloğlu -
İstanbul TR
Oorspronkelijke titel: Ich lebe nicht mehr in Eurer Welt

Semih Günver:

Tac Mahal Oteli - ISBN 975-494-449-0
Uitg. Bilgi Yayınevi Meşrutiyet Caddesi 46/A, 06420 Yenişehir - Ankara

Muzaffer İzgü:

Kasabanın yarısı - ISBN 975-494-124-6
Uitg. Bilgi Yayınevi Meşrutiyet Caddesi 46/A, Yenişehir - Ankara TR

Sara Gül Turan:

Gülün dikenini - ISBN 975-506-091-X
Uitg. Milliyet Yayınları AD Kitapçılık AŞ Doğan Medya Center, 34554 Bağcılar-İstanbul
TR

Refi Cevad Ulunay:

Sayılı Fırtınalar - Eski İstanbul Kabadayıları - ISBN 975-391-009-06
Uitg. ARBA Araştırma Basım Yayınevi Mühürdar Caddesi Akmar Pasajı 70/29B Kadıköy
- İstanbul TR

Volksverhalen uit het oosten:

Binbir gece masalları: Sprookjes van duizend en een nacht - ISBN 975-414-140-1
Uitg. AFA Yayıncılık A.Ş. Babıali Caddesi Sıhhiye Apt, 19/8 Çağaloğlu - İstanbul TR

LITERATUUR MET HOGERE MOEILIKHEIDSGRAAD EN KLASSIEKERS

Tahir Abacı:

Bir zamanlar Anadolu'da ISBN 975-470-750-2
Uitg. İletişim Yayınları Klodfarer Caddesi İletişim Han No:7, Çağaloğlu 34400 İstanbul
TR

Meral Altındal:

Osmanlı'da harem - ISBN 975-405-411-8

Uitg. Altın Kitaplar Yayınevi Celâl ferdi Gökçay Sokak Nebioğlu İşhanı Çağaloğlu -
İstanbul TR

Atilla Atalay:

Düş Kovalayan - ISBN975-545-028-9 (humor)
Uitg. Telos Yayıncılık Çağaloğlu Yokuşu Evren Han No:29-30 Çağaloğlu - İstanbul TR

Sâmiha Ayverdi:

İstanbul Geceleri
Uitg. Baha Matbaası İstanbul TR

Said N. Duhanî:

Beyoğlu'nun adı Pera iken - ISBN 975-7512-15-X
Uitg. İstanbul Kütüphanesi Soğukçeşme Sokağı Sultanahmet - İstanbul TR

Yunus Emre (1238 - 1320)

Gedichten (opgesteld in oud-Turks; er bestaan ook moderne versies van)
Diverse uitgevers

Nazım Hikmet

Gedichten, essays, en romans
Diverse uitgevers

Bilge Karasu

Göçmüş Kediler Bahçesi - ISBN 975-342-063-3
Uitg. Metis Yayınları İpek Sokak No.9 Beyoğlu/İstanbul TR

Turhan Kayaoğlu

Aykırı kuşlar - ISBN 975-414-084-7
Uitg. AFA Yayıncılık A.Ş. Babıali Caddesi Sıhhiye Apt, 19/8 Çağaloğlu - İstanbul TR

Pierre Loti

Aziyade - ISBN 975-8065-09-2
Uitg. Pera Turizm ve Ticaret A.Ş. Cumhuriyet Caddesi 171/4 Elmadağ/İstanbul TR

Middeleeuws epos/volksverhalen gedeeltelijk in dichtvorm

Dede Korkut kitabı - ISBN 975-362-458-1
Uitg. Timaş Yayınları Ankara Caddesi No:50 Sirkeci - İstanbul TR

Yaşar Kemal:

İnce Mehmed 1 - ISBN 975-418-328-7
İnce Mehmed 2 - ISBN 975-418-329-5
İnce Mehmed 3 - ISBN 975-418-330-9
İnce Mehmed 4 - ISBN 975-418-331-7
Ağrıdağı efsanesi - ISBN 975-418-369-4
Fırat suyu kan akıyor baksana - ISBN975-418-464-X
Kuşlar da gitti - ISBN 975-418-341-4
Deniz küstü - ISBN 975-418-361-9
Yılanı öldürseler - ISBN 975-418-368-6
Ölmez otu - ISBN 975-418-334-1
Uitg. Adam Yayınları Küçükparmak sokak No:17 80060 Beyoğlu - İstanbul TR

KRANTEN

Volgende kranten zijn in België vrij algemeen verkrijgbaar in de grotere krantenwinkels in de stedelijke gebieden:

Cumhuriyet - Hürriyet - Sabah - Türkiye
Humoristisch tijdschrift: Girgır

NUTTIGE ADRESSEN

Turkse Ambassade
Montoyerstraat 4
1040 Brussel B
tel 02 513.82.30 02 502.26.21

Consulaat Generaal van Turkije
Sorbenlaan 16
2610 Wilrijk B
tel 03 827.13.90

Turkse dienst voor Toerisme
Montoyerstraat 4
1040 Brussel B
tel 02 513.82.30 02 502.26.21

Dienst voor Onderwijs van Turkije
Montoyerstraat 4
1040 Brussel B
tel 02 513.82.30 02 502.26.21

Unie van Turkse verenigingen in Antwerpen
Dendermondestraat 36
2018 Antwerpen B

Turkish Airlines
Cantersteen 51
1000 Brussel B
tel 02 512.67.81/82

Belgische ambassade in Turkije
Mahatma Gandhi Caddesi No:55
Gaziosmanpaşa - Ankara TR
00 90 312 446.82.47

Belgisch consulaat generaal in Turkije
Sıraselviler Caddesi No:73
Taksim - İstanbul
Tel 00 90 212 243.33.00/01 TR

TÖMER (Turkish Language Teaching Center)
Vier of acht weekse cursussen Turks voor niet Turken, ingericht door de universiteit van
Ankara
Ziya Gökalp Caddesi No:18/1
06650 Kızılay - Ankara TR
tel 00 90 312 434.30.90/91/92

TÖMER İstanbul
İnönü Caddesi Prof. Dr. Tarik Zafer Tunaya Sokak No:18
80091 Gümüşsuyu - İstanbul TR

TÖMER Frankfurt
Türkisches Kulturzentrum
Höhenstrasse 44-48
Frankfurt am Main D
Tel 069 494.08.48

INHOUD

1 Ten geleide	3
2 Beginsituatie	3
3 Algemene doelstellingen	4
4 Leerplandoelstellingen	5
4.1 De vier vaardigheden	5
5 Leerinhouden	8
5.1 Algemeen	8
5.2 Woordenschat	8
5.3 Spraakkunst.....	11
6 Algemene methodologische wenken	13
7 Specifieke methodologische wenken	16
8 Evaluatie	23
9 Bibliografie	28